

Wytyczne w sprawie stosowania biodegradowalnych olejów do smarowania układów tnących używanych w pracach leśnych

Poniższe wytyczne mają moc obowiązującą w tych nadleśnictwach RDLP w Gdańsku, które zastosowały w SIWZ pozacenowe kryterium oceny ofert, polegające na przyjęciu zobowiązania do stosowania do smarowania otwartych układów tnących olejów, których baza składa się wyłącznie z olejów roślinnych.

1 WYMAGANIA DOTYCZĄCE ŚRODKÓW SMARNYCH

1. Oleje i smary dopuszczone do stosowania w pracach leśnych, szczególnie, do smarowania mechanizmów urządzeń tnących, powinny należeć do kategorii „biodegradowalny, przeznaczony do smarowania urządzeń tnących” oraz posiadać udokumentowane świadectwo biodegradowalności.
2. Dopuszcza się do stosowania środki smarne, których baza olejowa jest pochodzenia roślinnego lub składa się z komponentów nieszkodliwych dla środowiska naturalnego.
3. Niedopuszczalne jest stosowanie olejów i smarów pochodzenia mineralnego wytwarzanych z ropy naftowej, niewiadomego pochodzenia, olejów zużytych, przetworzonych lub olejów innego przeznaczenia, niż do urządzeń tnących.

2 PROCEDURA MONITORINGU W NADLEŚNICTWACH

2.1 KONTROLA W NADLEŚNICTWIE

2.1.1 PRACE WYKONYWANE PRZEZ ZAKŁADY USŁUG LEŚNYCH

1. Wszystkie środki smarne stosowane do prac leśnych muszą posiadać udokumentowane pochodzenie, na które składa się :
 - a. *karta charakterystyki* produktu z informacją na temat wpływu na środowisko naturalne- wskazanie czy środek jest dopuszczony do kontaktu z wodą i glebą;
 - b. *dowód zakupu środków smarnych* w ilości adekwatnej do ilości pozyskiwanego drewna;
 - c. wskazane jest również aby stosować produkty, które na etykiecie zawierają informacje o tym, że zostały wyprodukowane na bazie olejów roślinnych.
2. Obowiązek dostarczenia w/w dokumentacji leży po stronie Wykonawcy prac na każde wezwanie nadleśnictwa.
3. Przyjmuje się normatywne, przeciętne zużycie środków smarnych:
 - a. pilarka łańcuchowa 0,05 litra na 1 m³
 - b. głowica ścinkowa 0,02 litra na 1 m³

2.2 KONTROLA TERENOWA

1. W nadleśnictwie minimum 2 razy w roku przeprowadza się kontrolę terenową stosowania środków smarnych u każdego Wykonawcy, z którym nadleśnictwo podpisało umowę.
2. Kontrola ta jest przeprowadzana w miejscu prowadzenia prac przez upoważnionego pracownika nadleśnictwa w obecności przedstawiciela Wykonawcy.
3. Kontrola terenowa składa się z dwóch etapów

- a. etap I- (opcjonalne) wstępne badanie oleju pobranego bezpośrednio z baku pilarki lub głowicy ścinkowej za pomocą „metody kroplowej” – naniesienie kropli oleju na czarną bibułę i badanie fluorescencji przenośną lampą UV - wynik pozytywny badania (olej roślinny) upoważnia do odstąpienia od drugiego etapu kontroli.
 - b. etap II - pobranie bezpośrednio ze zbiornika urządzenia tnącego 2 próbek, do trwale oznakowanych, jednakowo etykietowanych butelek o pojemności 100 ml wyposażonych w zakrętkę z pierścieniem plombującym.
4. W przypadku braku możliwości pobrania odpowiedniej ilości oleju bezpośrednio ze zbiornika urządzenia tnącego, należy próbkę uzupełnić z kanistra z którego jest tankowane urządzenie tnące.
 5. Próbką nr 1 wysyłana jest do laboratorium w celu przeprowadzenia analizy pod kątem zawartości olejów roślinnych. Próbką nr 2 pozostaje w depozycie Wykonawcy i zostanie zbadana w przypadku wystąpienia procedury odwoławczej.

2.3 BADANIE WSTĘPNE NA ZAWARTOŚĆ OLEJÓW ROŚLINNYCH / OBECNOŚĆ I ZWARTOŚĆ OLEJÓW MINERALNYCH

1. Badania dla nadleśnictw, pod względem zawartości roślinnej/ naftowej bazy olejowej będą wykonywane w jednym ze wskazanych przez biuro RDLP w Gdańsku laboratoriów.
2. Do Próbkę nr 1 należy dołączyć kopię karty charakterystyki produktu.
3. W celu uniknięcia wysokich kosztów badań biodegradowalności oraz skrócenia czasu oczekiwania na wynik, próbki dostarczane przez nadleśnictwa będą poddawane uproszczonej analizie na obecność i orientacyjną zawartość olejów pochodzenia roślinnego / obecność i orientacyjną zawartość oleju mineralnego (p. 3.a. i 3.b.) oraz w razie takiej potrzeby, na dokładne zawartości tychże składników (p. 3.c.) poprzez:
 - a. zbadanie widma w zakresie średniej podczerwieni i porównanie z widmem wykonanym i dostarczonym przez producenta oleju (badanie opcjonalne) - próbka nierozcieńczona;
 - b. rozdzielenie grupowe składników próbki badanego oleju techniką cienkowarstwowej chromatografii cieczowej (TLC0, z wykorzystaniem płytek TLC z tzw. fluorescencją (płytki TLC typu „F-254”), zbadanie intensywności fluorescencji w zakresie światła widzialnego, wzbudzonej przez światło UV przy długości fali ok. 360 nm, określenie intensywności plamek widocznych pod wpływem światła lampy UV-253 nm;
 - c. oznaczenie zawartości oleju mineralnego (naftowego)/ roślinnego, techniką wysokosprawnej chromatografii cieczowej.
4. Na potrzeby monitoringu uznaje się za wynik:
 - a. **pozytywny** (oleje dopuszczone do użytkowania) – udział bazy olejowej pochodzenia roślinnego na poziomie bez innych domieszek zgodnie z p. 3.a-c, oraz przy jednoczesnym braku jakiegokolwiek zawartości oleju "przepracowanego"
 - b. **negatywny** -występowanie olejów mineralnych lub innego typu olejów bądź ich domieszek.

2.4 PROCEDURA POSTĘPOWANIA

1. Porozumiewanie się pomiędzy nadleśnictwem a Wykonawcą odbywa się w formie pisemnej lub elektronicznej (e-mail).
2. O wynikach badania Próbkki nr 1 nadleśnictwo informuje Wykonawcę, od którego zostały pobrane próbki w terminie 7 dni od daty ich uzyskania. W przypadku pozytywnego wyniku badania procedura postępowania ulega zakończeniu. W takim wypadku koszty badania pokrywa nadleśnictwo.
3. W przypadku negatywnego wyniku badania Próbkki nr 1, w terminie 14 dni od powzięcia informacji o jego wyniku, Wykonawcy przysługuje prawo do odwołania od wyników analizy oraz wnioskowanie o wykonanie badania Próbkki nr 2.
4. W przypadku braku odwołania Wykonawcy od negatywnego wyniku analizy Próbkki nr 1 w terminie określonym w pkt. 2.4 ppkt 3, Nadleśnictwo nalicza z zastrzeżeniem punktu 2.4 ppkt 7, karę umowną zgodnie z umową na świadczenie usług leśnych oraz obciąża Wykonawcę kosztami badań laboratoryjnych, w terminie 30 dni od przekazania Wykonawcy wyników badania Próbkki nr 1.
5. W przypadku wpłynięcia odwołania Wykonawcy, nadleśnictwo uruchamia procedurę badania Próbkki kontrolnej nr 2 w terminie 14 dni od daty jego wpłynięcia, poprzez wystawienie zlecenia wykonania badania. Zlecenie zostanie wystawione laboratorium, które wykonało badanie Próbkki nr 1 lub innemu gwarantującemu możliwość wykonania badań zgodnie z metodyką określoną w punkcie 2.3, ppkt 3. Badanie zostanie wykonane po uprzednim dostarczeniu Próbkki nr 2 do laboratorium. Wynik badania próbkki kontrolnej nr 2 jest ostateczny i jednoznacznie kończy procedurę odwoławczą.
6. W przypadku negatywnego wyniku badania Próbkki nr 2 nadleśnictwo nalicza z zastrzeżeniem punktu 2.4, ppkt 7, karę umowną zgodnie z umową na świadczenie usług leśnych oraz obciąża Wykonawcę kosztami badań laboratoryjnych, w terminie 30 dni od uzyskania wyników badania Próbkki nr 2.
7. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek Wykonawcy, nadleśnictwo może odstąpić od naliczenia kary umownej. Informację o fakcie odstąpienia od naliczenia kary umownej nadleśnictwo przekazuje w terminie 14 dni do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku drogą pisemną.
8. W przypadku pozytywnych wyników badania Próbkki nr 2, koszty badania pokrywa nadleśnictwo.

3 WZÓR ETYKIETY

1. Butelki należy etykietować wg następującego wzoru:

Badanie olejów z otwartych układów tnących	
<i>Nadleśnictwo</i>	
<i>Nazwa firmy</i>	
<i>Adres leśny</i>	
<i>Data badania terenowego</i>	
<i>Nazwa oleju</i>	
<i>Producent</i>	
<i>Nr próbki</i>	1 2
<i>Próbka pobrana z:</i>	1- zbiornika urządzenia tnącego 2- kanistra
<i>Podpis przedstawiciela firmy</i>	
<i>Podpis przedstawiciela n-ctwa</i>	

NACZELNIK WĘDZIAŁU
Rozwoju i Innowacji

mgr inż. Adam Góralski